VIIKON KYSYMYS, VIIKKO 43-44 (21.10–1.11.2026)

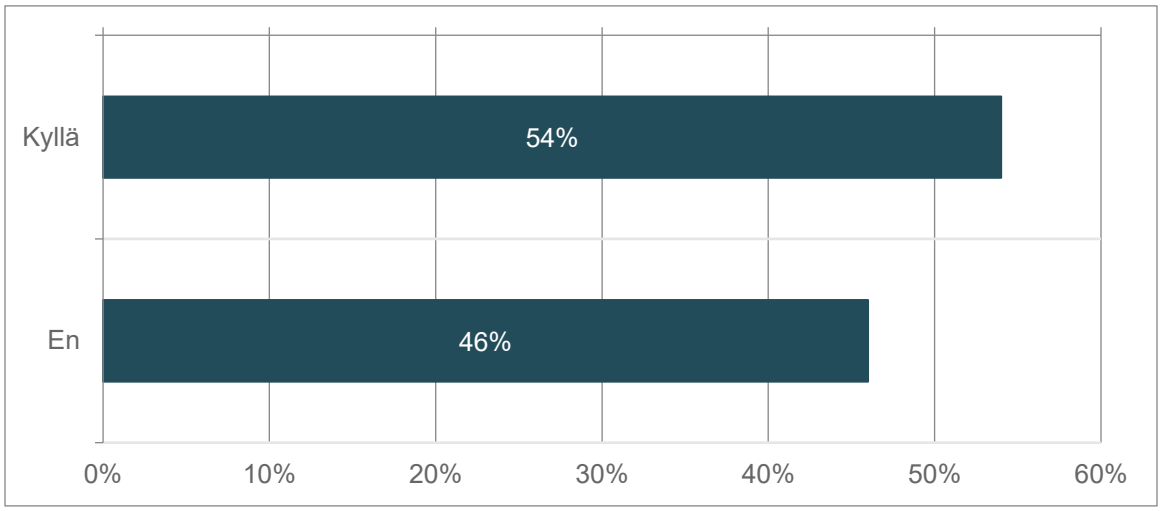
VASTAAJIEN MÄÄRÄ: 343

Virhemarginaali on 5 prosenttia ja näin ollen vastausten voidaan katsoa kuvaavan Pietarsaaren asukkaiden mielipiteitä.

KAKSIKIELISYYSOHJELMA (SEURANTA 2026)

Viikon kysymyksessä asukkailta kysyttiin seuraavaa***: "Pietarsaaren kaupunki on laatinut kaksikielisyysohjelman 2024–2030, jonka tavoitteena on edistää suomen ja ruotsin kielen tasavertaisuutta kaupungin hallinnossa ja palveluissa sekä vahvistaa ilmapiiriä, jossa molempien kielten edustajat tuntevat itsensä tasavertaisiksi ja viihtyvät kaupungissa.***

Oletko kuullut kaksikielisyysohjelmasta?"

"Kaksikielisyysohjelmassa on viisi käytännön toimenpidettä:

1. Kaupungin kielisäännön tarkastelu ja päivittäminen
2. Toisen kotimaisen kielen koulutuksen järjestäminen henkilöstölle
3. Kaupunki varmistaa, että kaikki kaupungin palvelut ja viestintä toteutuvat suomeksi ja ruotsiksi
4. Kaksikielisten tapahtumien ja kaksikielisyysfoorumeiden järjestäminen asukkaille
5. Suomen- ja ruotsinkielisten koulujen välisen yhteistyön kehittäminen

Alla on lyhyt yhteenveto siitä, miten toimenpiteet ovat tähän mennessä toteutuneet. Sinulla on mahdollisuus kommentoida jokaista toimenpidettä.

Toimenpide 1: "Kaupungin kielisäännön tarkastelu ja päivittäminen".

On jo toteutettu, kaupunginvaltuuston hyväksymä 14.9.2026."

Kommentit antavat ristiriitaisen kuvan kaupungin kielisäännön toteutetusta tarkistamisesta ja päivittämisestä. Useat asukkaat pitävät toimenpidettä hyvänä ja tärkeänä alkuna, mutta monet

kaipaavat ennen kaikkea **konkreettista toimeenpanoa, jatkuvaa seurantaa, selkeitä vastuita ja säännöllistä raportointia** siitä, miten kielisääntö toimii käytännössä.

Erityisesti on esitetty näkemyksiä suomenkielisten palvelujen saatavuudesta, henkilöstön tosiasiallisesta kielitaidosta, rekrytoinnista sekä kielten käytöstä kaupungin kokouksissa. Samalla joissakin kommenteissa korostetaan ruotsin kielen aseman turvaamisen tärkeyttä. Useat tuovat myös esille, että Pietarsaari on nykyään yhä monikielisempi yhteisö ja että jatkotyössä on otettava huomioon myös muut äidinkielet kuin ruotsi ja suomi.

"Toimenpide 2: "Toisen kotimaisen kielen koulutuksen järjestäminen henkilöstölle".

Henkilöstön kielitaitoa ja tarpeita koskeva kartoitus tehtiin maaliskuussa 2026. Tämä kartoitus toimii henkilöstön kielikoulutuksen suunnittelun ja toteuttamisen perustana."

Asukkaiden kommentit osoittavat, että henkilöstön kielikoulutusta pidetään yleisesti **tärkeänä, tarpeellisena ja konkreettisena toimenpiteenä** molemmilla kotimaisilla kielillä tarjottavien palvelujen vahvistamiseksi. Samalla monet kaipaavat selkeämpää tietoa siitä, miten koulutus toteutetaan, ketkä sen piiriin kuuluvat, mikä on koulutuksen laajuus ja painotus sekä miten henkilöstön kielitaitoa seurataan.

Useat korostavat, että erityisesti asiakaspalvelu- ja hallintohenkilöstön tulee pystyä palvelemaan sekä ruotsiksi että suomeksi, kun taas toiset painottavat, että kielitaitoa on myös käytettävä ja kehitettävä jatkuvasti käytännön työssä. Lisäksi on tuotu esiin, että kielitaitovaatimusten ja kielikoulutusmahdollisuuksien tulisi olla yhdenvertaisia ruotsin- ja suomenkieliselle henkilöstölle ja että kielitaito tulisi huomioida jo rekrytoinnissa.

"Toimenpide 3: "Kaupunki varmistaa, että kaikki kaupungin palvelut ja viestintä toteutuvat suomeksi ja ruotsiksi".

Viikon kysymyksessä (maalis–huhtikuu 2025) asukkaat arvioivat tämän toimenpiteen tärkeimmäksi. Kaupunki toteutti myös joulukuussa 2025 laajan asukaskyselyn, joka tehtiin vuoden 2021 kyselyn mallilla. Kyselyn tulokset ovat luettavissa täällä, mutta yhteenvetona voidaan todeta, että kaikki keskiarvot yhtä lukuun ottamatta olivat samalla tasolla tai nousivat verrattuna vastaavaan vuonna 2021 tehtyyn kyselyyn.
(Kattavassa asukaskyselyssä oli muun muassa kysymys asukkaiden viihtyvyydestä. Asukkaiden antama keskiarvo oli 3,9 asteikolla 1–5. Tämä on yksi Pietarsaaren kaupungin strategian kahdestatoista strategisesta mittarista, ja tavoitteena on nostaa keskiarvo yli neljään vuoteen 2030 mennessä. Kysely toteutetaan joka toinen vuosi, seuraavan kerran vuonna 2027.)"

Asukkaiden kommentit osoittavat, että toimenpidettä pidetään **erittäin tärkeänä**, mutta kokemukset kaksikielisyyden toimivuudesta käytännössä vaihtelevat selvästi. Monet suomenkieliset tuovat esiin puutteita mahdollisuuksissa saada palvelua ja tietoa suomeksi sekä toivovat suomenkielisen viestinnän ja käännösten laadun parantamista, kun taas toisten mielestä kaupungin viestintä toimii jo hyvin molemmilla kielillä.

Useissa kommenteissa korostetaan tarvetta varmistaa ruotsin- ja suomenkielisten palvelujen yhdenvertaisuus käytännössä sekä jatkaa sen seuraamista, miten eri kieliryhmät kokevat kaupungin palvelut ja viestinnän.

"Toimenpide 4: "Kaksikielisten tapahtumien ja kaksikielisyysfoorumeiden järjestäminen asukkaille".

Kaupunki on sitoutunut järjestämään 3–5 asukasfoorumia vuodessa. Vuonna 2025 kaupunki järjesti neljä asukasfoorumia, ja vuonna 2026 on suunniteltu järjestettäväksi viisi tilaisuutta. Tilaisuudet ovat aina kaksikielisiä. Viikon kysymyksessä (maalis–huhtikuu 2025) asukkaille annettiin mahdollisuus esittää ehdotuksia tähän toimenpiteeseen liittyen, mutta ehdotusten perusteella oli vaikea tehdä yksiselitteisiä johtopäätöksiä."

Asukkaiden kommentit osoittavat, että kaksikielisiä tapahtumia ja asukasfoorumeita pidetään pääasiassa **tärkeinä ja myönteisinä**, mutta monet eivät tunne järjestettäviä foorumeita tai kokevat, ettei niistä tiedoteta riittävän hyvin. Useat toivovat tapahtumista selkeämpää ja laajempaa tiedottamista sekä sitä, että kaksikielisyys toteutuisi aidosti koko ohjelmassa eikä rajoittuisi esimerkiksi tilaisuuden alussa esitettäviin tervehdyksiin.

Lisäksi toivotaan laajempaa ja monipuolisempaa kaksikielisten kulttuuri- ja vapaa-ajan tapahtumien tarjontaa. Toisaalta jotkut korostavat, että foorumeilla voidaan käsitellä monia erilaisia ajankohtaisia aiheita ja siten luoda kohtaamisia ja vuoropuhelua eri kieliryhmien välille. Asukasfoorumien merkitystä pidetään tärkeänä, mutta myös osallistumistapoihin, kuten etäosallistumismahdollisuuteen, kiinnitetään huomiota.

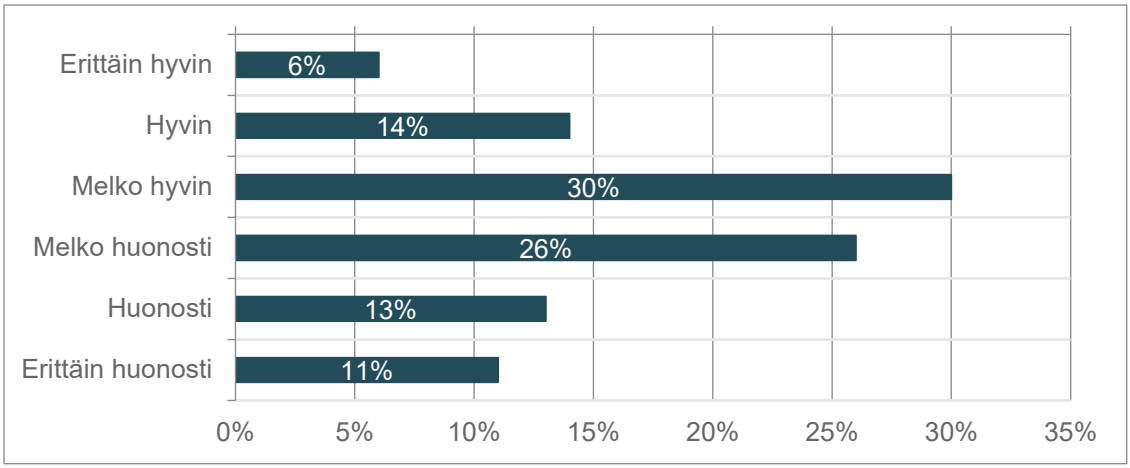
"Toimenpide 5: "Suomen- ja ruotsinkielisten koulujen välisen yhteistyön kehittäminen".

Viikon kysymyksessä (maalis–huhtikuu 2025) asukkaat arvioivat tämän toimenpiteen toiseksi tärkeimmäksi. Samassa kyselyssä asukkaille annettiin myös mahdollisuus esittää omia ehdotuksiaan tähän toimenpiteeseen liittyen. Koko raportti toimitettiin kaupungin johtoryhmään, sivistys- ja hyvinvointilautakuntaan sekä tekniseen lautakuntaan."

Asukkaiden kommentit osoittavat vahvaa kannatusta suomen- ja ruotsinkielisten koulujen välisen yhteistyön lisäämiselle, mutta samalla monet kokevat, että konkreettinen yhteistyö on tällä hetkellä vähäistä tai ettei se näy riittävästi. Toistuvasti ehdotetaan koulujen ja luokkien yhteistä toimintaa, vierailuja ja vaihtoja, kielikylpytoiminnan lisäämistä sekä nykyistä enemmän luontevia kohtaamisia lasten ja nuorten välillä yli kielirajojen.

Useat ehdottavat myös, että suomen- ja ruotsinkielistä opetusta voitaisiin nykyistä enemmän järjestää saman katon alla, kun taas toiset korostavat yhdenvertaisten koulutusmahdollisuuksien tarvetta molemmilla kielillä. Kokonaisuutena koulu nähdään tärkeänä ympäristönä kielitaidon, yhteisöllisyyden ja kieliryhmien välisten luontevien kontaktien vahvistamiselle jo varhaisesta iästä lähtien.

”Miten hyvin kaksikielisyysohjelman toimenpiteet ovat mielestäsi toteutuneet tähän mennessä edelliseen tietoon viitaten?”

Kaksikielisyysohjelman toteutumista koskevat arviot jakautuvat: 48,8 % arvioi toteutumisen vähintään melko hyväksi, kun taas 51,2 % pitää sitä melko huonona tai sitä heikompana. Suurimmat vastausryhmät ovat ”melko hyvin” (30,0 %) ja ”melko huonosti” (26,2 %), mikä kertoo vaihtelevista kokemuksista yksiselitteisen kokonaiskuvan sijaan.

SEURAAVA VAIHE

On tärkeää muistaa, että kaksikielisyysohjelma ulottuu vuoteen 2030 asti, minkä vuoksi on luonnollista, ettei kaikkia kaksikielisyysohjelman toimenpiteitä ole vielä pantu täysimääräisesti täytäntöön vuoden 2026 loppuun mennessä.

Kaksikielisyysohjelman työryhmä kokoontuu marraskuun puolivälissä seuraamaan, miten ohjelman viisi toimenpidettä ovat toteutuneet, sekä käsittelemään *Viikon kysymyksen* tuloksia ja kommentteja. Tämän jälkeen seurannasta laaditaan raportti kaupunginvaltuustolle sen periaatteen mukaisesti, että kaupunginhallitus tarkastelee vuosittain kaksikielisyysohjelman toteutumista ja raportoi siitä kaupunginvaltuustolle.

Asukkaiden näkemykset otetaan huomioon ohjelman toimenpiteitä koskevan jatkotyön pohjana. Kommenteissa nousevat toistuvasti esiin muun muassa palvelujen saatavuus molemmilla kielillä, henkilöstön kielitaito ja kielikoulutus, kaksikielisistä tapahtumista tiedottaminen sekä suomen- ja ruotsinkielisten koulujen välinen yhteistyö.

Osa kommenteista koskee sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Nämä palvelut eivät kuulu Pietarsaaren kaupungin organisaatioon, vaan Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

Lisätietoa:

Robert Nyman, kaupunginjohtaja, puh. 040 149 3762, robert.nyman@pietarsaari.fi